

Framtiden för mat och jordbruk i EU – meddelande om den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020

Bryssel den 29 november 2017

Framtiden för mat och jordbruk i EU – meddelande om den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020

Varför behövs en ny reform?

Den gemensamma jordbrukspolitiken är ett av EU:s äldsta politikområden. Det ursprungliga målet var att säkra tillgången till bra, säkra och prisvärda livsmedel och att stödja EU:s bönder. Sedan 1962 har jordbrukspolitiken reformerats flera gånger för att anpassas till nya förutsättningar. Världen utvecklas snabbt och vi ställs inför nya utmaningar – klimatförändringar, prissvängningar, politisk och ekonomisk osäkerhet och ökande global handel – som påverkar både bönderna och samhället i stort. Bönderna måste hela tiden anpassa sig till en föränderlig värld och det är lagstiftarnas uppgift att hjälpa dem genom förändringarna och ta fram tydliga och enkla regler på medellång och lång sikt.

Jordbrukspolitiken har gjort EU till en supermakt inom livsmedelsbranschen: EU är världens största livsmedellexportör och har ett unikt anseende i hela världen för sitt kulinariska arv, sina livsmedel och producenternas kunnande. Men vi kan inte slå oss till ro: en framgång kan också dölja stora svårigheter för den enskilde.

Jordbrukspolitiken måste leda omställningen till ett mer hållbart jordbruk. Politiken måste bidra till sektorns förmåga att klara kristider och stödja böndernas inkomster och lönsamhet. Vi måste anamma digitala innovationer som underlättar böndernas arbete, minska byråkratin och främja det generationsskifte som behövs så väl. Jordbrukspolitiken måste stärka landsbygden som är hjärtat i våra europeiska traditioner och familjejordbruk.

Det meddelande som publiceras i dag innehåller riktlinjer för hur vi ska nå dessa mål och ta oss an de nya utmaningarna. Politiken ska vara mindre föreskrivande och länderna ska få bestämma mer själva så att politiken kommer närmare dem som genomför den på fältet.

Hur kan man diskutera politiken utan att känna till budgeten och EU:s nästa fleråriga budgetram?

Pengar är ett medel för att nå ett syfte. I meddelandet diskuteras hur jordbrukspolitiken kan ge mer valuta för pengarna. Det är nu dags att reflektera över våra mål och framtida utformning av politiken. Det kommer att styra debatten utan att föregripa kommissionens förslag till nästa fleråriga budgetram som ska läggas fram i maj 2018.

Varför innehåller meddelandet inte mer detaljer om vissa frågor?

I meddelandet lyfter kommissionen fram kommande utmaningar och möjligheter, föreslår riktlinjer och anger vilka vägar som bör undersökas ytterligare. Mer debatt och insatser kommer att behövas de kommande månaderna för att vidareutveckla inriktningen och idéerna. På samma sätt som meddelandet beskriver en mindre föreskrivande politik och fler befogenheter för EU-länderna, vill kommissionen fortsätta att diskutera de praktiska detaljerna med flera olika intressenter och medlagstiftare.

Vad blir nästa steg?

De kommande månaderna fortsätter diskussionerna och arbetet med den framtida politikens konkreta mål, struktur och utformning, parallellt med arbetet med nästa fleråriga budgetram. Kommissionen ska göra en konsekvensbedömning och undersöka olika alternativ med stöd av de synpunkter vi fått in från intressenter och allmänheten (t.ex. via det samråd som hölls 2017, synpunkter från Refitplattformen och Cork 2.0-konferensen om jordbrukspolitiken). Vi ska också inhämta och analysera ännu mer underlag. Målet är att lägga fram nästa fleråriga budgetram i maj 2018 och därefter lagförslagen om den framtida jordbrukspolitiken före sommaren.

Hur kan EU:s framtida jordbrukspolitik förenklas för bönderna och myndigheterna?

Vem vill mäta sin häckar bara för att "Bryssel har bestämt det"? Varför ska en italiensk bonde behöva följa samma miljökrav som en finländsk bonde, trots att de har helt olika förutsättningar?

EU:s framtida jordbrukspolitik kommer att ha gemensamma mål och en gemensam uppsättning åtgärder för att nå målen. Bland dessa åtgärder kan länderna, på nationell eller regional nivå, välja de åtgärder som passar dem bäst för att nå EU-målen.

Övergången från en enhetlig till en mer skräddarsydd politik innebär att EU:s krav ska reduceras till ett minimum. Länderna ska bedöma de faktiska behoven på fältet och ta fram en strategisk plan som godkänns på EU-nivå. Vi vill skapa en förtroendepakt med våra landsbygdsområden och med våra lantbrukare.

Mer rådgivning för bönderna och ett fullständigt genomförande av geospatiala stödansökningar kommer också att göra det enklare att söka bidrag och genomföra investeringsåtgärder.

Hur ska detta nya tillvägagångssätt fungera i praktiken?

EU bör fastställa ramarna och jordbrukspolitikens mål i enlighet med EU:s skyldigheter enligt fördraget och för att nå redan överenskomna mål för miljön, FN:s klimatavtal och hållbar utveckling.

Alla medlemsländer ska ta fram en strategisk plan som ska omfatta både jordbruksstöd och landsbygdsutveckling. Länderna kan skräddarsy insatserna för att maximera bidraget till EU:s mål och samtidigt ta större hänsyn till lokala förhållanden och behov. Samtidigt ska länderna också få mer att säga till om när det gäller hur bidragen används (inklusive kontroller och påföljder).

EU fastställer dock ramarna för hur de strategiska planerna ska utarbetas och kommissionen måste bedöma och godkänna dem. Detta maximerar jordbrukspolitikens bidrag till EU:s prioriteringar och mål och till ländernas egna klimat- och energimål. Det stärker också EU:s mervärde och ser till att den inre marknaden för jordbruksprodukter fungerar korrekt.

Samtidigt som länderna får fler befogenheter och större ansvar för hur de når de överenskomna målen, kommer den nya modellen att garantera lika konkurrensvillkor och bevara politikens gemensamma karaktär och de två delarna.

Är det här det första steget mot att låta EU-länderna ansvara för sin egen jordbrukspolitik?

Jordbrukspolitikens mervärde för EU har aldrig ifrågasatts och den förblir ett av de viktigaste politikområdena. Men vi måste vara pragmatiska och erkänna att det inte finns någon patentiösning som passar alla. Hur ser de lokala förhållandena ut? Vilka är böndernas konkreta förutsättningar? Det handlar om att erkänna att det finns många olika typer av lantbruk i EU med olika produktionspotential, klimat- och miljöförhållanden och socioekonomiska villkor. Det handlar om att omfamna mångfalden i stället för att försöka införa en enda modell.

Enligt det offentliga samråd som hölls mellan februari och maj 2017 anser många att en jordbrukspolitik på EU-nivå tillför ett mervärde, eftersom den garanterar lika villkor på den inre marknaden. Endast med en gemensam europeisk strategi kan jordbruket bättre hantera gemensamma utmaningar som miljöskydd och klimatåtgärder. Många nämnde också behovet av att värna sammanhållningen i EU – ekonomiskt, socialt och geografiskt – samt behovet av en gemensam ram för utbyte av bästa praxis.

Närmare detaljer om hur åtgärderna ska genomföras bestäms på nationell eller regional nivå, men EU fastställer tydliga ramar för lagstiftningen och budgeten så att vi kan nå våra gemensamma mål med hjälp av gemensamma instrument, i linje med EU-fördragen, och så att EU uppfyller sina internationella åtaganden om klimatåtgärder och hållbar utveckling.

Varför är jordbrukspolitikerna relevant för miljön?

Jordbruket täcker nästan hälften av EU:s markyta och hänger tätt samman med miljön. Jordbruket är beroende av olika naturresurser, t.ex. mark, vatten, luft och biologisk mångfald, och påverkas i hög grad av klimatet. Men jordbruket formar också miljön, inte bara genom att använda naturresurser utan också genom att skapa och bevara de landskap som kännetecknar vår europeiska mångfald och som är viktiga livsmiljöer för vilda djur och växter.

Den gemensamma jordbrukspolitikerna spelar en viktig roll för att främja samspelet mellan lantbruket, miljön och klimatet. Politiken kan också stödja icke-jordbruksrelaterade företag på landsbygden som kan påverka miljön – t.ex. i skogsbruket och andra delar av bioekonomin.

Den framtida gemensamma jordbrukspolitikerna måste bidra till ett klimatsmart jordbruk. Hållbarhetstanken ska genomsyra alla prioriteringar och åtgärder.

Hur kan jordbrukspolitikerna hjälpa bönderna att skydda miljön?

För att kunna få EU-bidrag måste bönderna använda miljö- och klimatvänliga metoder. Medlemsländerna ska besluta närmare regler för detta – i linje med EU-målen och med hänsyn till sina nationella, regionala och lokala förhållanden. Systemet kommer att utgå från den nuvarande politikens styrkor, men EU-reglerna ska vara färre och mindre komplicerade.

Miljövänliga åtgärder som går utöver denna grundläggande nivå av god praxis kommer att stödjas genom frivilliga system på en relativt grundläggande nivå, och därutöver mer avancerade system. Även här ansvarar medlemsländerna för att utforma stödordningarna så att man når EU:s mål utifrån nationella, regionala och lokala villkor.

Jordbrukspolitiken kommer också att lägga stor vikt vid forskning, innovation, utbildning och rådgivning för att förbättra omsorgen om miljön och klimatet, bland annat genom ökad resurseffektivitet.

Om EU överlåter miljökraven på medlemsländerna, hur garanteras rättvis konkurrens? Kommer vi till slut att ha 28 olika system?

Dagens meddelande är ett viktigt steg för att förändra den gemensamma jordbrukspolitiken. Med respekt för subsidiaritetsprincipen och principen om enklare regler ska kommissionen se till att ländernas strategier inte är uppenbart felaktiga och att de lever upp till målen och de grundläggande EU-kraven. Kommissionen ska bedöma och godkänna planerna för att maximera jordbrukspolitiken bidrag till EU:s prioriteringar och mål och medlemsländernas egna klimat- och energimål. Det är viktigt för att se till att alla länder följer samma linje när det gäller miljö- och klimatmålen. Ökad ambition är här det enda möjliga alternativet.

Kommissionen kommer också att behålla sin viktiga roll som fördragets väktare och den institution som ytterst ansvarar för förvaltningen av EU-budgeten. I sin granskning av ländernas planer kommer kommissionen särskilt att undersöka hur man kan undvika överreglering.

Kommer de två pelarna att finnas kvar (direktstöd/marknadsåtgärder och landsbygdsutveckling)?

Jordbrukspolitiken båda pelare kommer att finnas kvar med sina olika typer av insatser. Den första pelaren hjälper bönderna i form av direktstöd (gårdstöd) och marknadsåtgärder, i enlighet med de grundläggande bestämmelserna och miljömålen. Stöden betalas ut varje år. Den andra pelaren utgörs av ett flerårigt och flexibelt investeringsverktyg som är mer anpassat till ländernas olika förhållanden och ska stödja mer långsiktiga projekt.

Hur kan vi se till att jordbrukspolitiken blir rättvisare och att små och medelstora jordbruksföretag får det stöd de behöver?

Under 2015, det första året efter den senaste reformen av jordbrukspolitiken, fick 20 procent av bönderna omkring 80 procent av direktstödet. Detta har väckt farhågor bland allmänheten som undrar om politiken är kostnadseffektiv och bidrar till social rättvisa.

I praktiken speglar detta koncentrationen av jordbruksmark och typen av stöd, som främst är arealbaserat. Dessutom är mer än hälften av stödmottagarna mycket små gårdar och merparten av betalningarna (72% år 2015) går till medelstora familj jordbruk (på 5–250 hektar) som förvaltar den största delen av EU:s jordbruksmark (71 %) och därför har huvudansvaret för att leverera allmännyttiga varor och miljövinster.

Kommissionen vill ändå undersöka hur man kan målinrikta direktstöden bättre och säkerställa ett rättvist och bättre riktat inkomststöd för bönder i hela EU, vilket beskrivs i *diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s ekonomi*. Följande möjligheter bör undersökas ytterligare:

- Ett obligatoriskt tak för direktstödet som tar hänsyn till arbetskraften för att undvika negativa effekter på sysselsättningen.
- Gradvis minskade bidrag som ett sätt att minska stödet till större jordbruk.
- Större fokus på omfördelningsstöd för att rikta stödet, t.ex. till små och medelstora jordbruk.
- Se till att stödet går till de bönder som försörjer sig på jordbruket.

Kommer alla bönder i EU att behandlas lika?

Samtidigt som den gemensamma jordbrukspolitiken ser till att stödet går till "riktiga" bönder som driver jordbruk för sin försörjning, måste den också följa principen om "jämlighet mellan dess medlemsländer, stora och små, i öst och väst och i nord och syd", som kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker påminde om i sitt tal om tillståndet i unionen 2017.

Politiken bör minska skillnaderna i stöd mellan medlemsländer. Det finns visserligen stora skillnader mellan länderna när det gäller deras jordbrukspotential och kostnader för arbetskraft och mark, men alla bönder i EU står inför liknande utmaningar när det gäller marknaden, miljön och klimatet.

Hur kan jordbrukspolitiken bidra till en levande landsbygd?

EU:s jordbrukspolitik handlar inte bara om jordbruket, utan bidrar till att stärka den lokala landsbygdsekonomin. Stöd till landsbygdsutveckling kan till exempel främja hantverksverksamhet. Landsbygden kan få nya jobb möjligheter och ökad tillväxtpotential genom stöd till landsbygdens

värdekedjor som ren energi, den framväxande bioekonomin, den cirkulära ekonomin och ekoturismen samt investeringar i infrastruktur och natur- och humankapital, bland annat yrkesutbildning, kompetensutveckling, utbildning av hög kvalitet och bredband. Så kallade [smarta byar](#) är ett nytt koncept som kommer att hjälpa samhällena att ta itu med bristfälliga infrastrukturer och skapa jobbomöjligheter.

Hur kan kommissionen uppmuntra unga bönder att satsa och ta över efter den äldre generationen?

Generationsskiftet bör prioriteras i en ny politisk ram, men medlemsländerna har bäst förutsättningar för detta och kan använda sina befogenheter för markreglering, skatter, arvsrätt eller fysisk planering. Jordbrukspolitiken bör ge länderna flexibilitet att ta fram skräddarsydda program som är anpassade till de unga böndernas särskilda behov.

Ländernas strategiska planer kan omfatta stöd till kompetensutveckling, kunskap, innovation, företagsutveckling och investeringsstöd. Politiken bör också bidra till att minska risken de första åren efter starten av ett jordbruksföretag genom ett EU-system för stöd till den första anläggningen. Tillgång till finansiella instrument för att stödja investeringar och rörelsekapital bör underlättas och anpassas bättre till behoven av investeringar och den högre riskprofilen för nya aktörer. Stöd till den nya generationen bönder kan kombineras med lämpliga incitament för att underlätta den äldre generationens utträde och kunskapsöverföring mellan generationerna samt för att underlätta markbyten och arvsplanering.

Varför ska jordbrukspolitiken stödja innovation? Vad är syftet?

Jordbruket och landsbygden står inför ett antal utmaningar där man måste hitta nya lösningar. Vi behöver bättre rådgivning och mer innovation. Allmänheten måste bli mer delaktig i forskning och innovation för att överbrygga klyftan mellan landsbygdsområden i behov av digitala innovationer och bättre uppkoppling och leverantörer av ny teknik.

Till exempel kan sensorer upptäcka och förebygga sjukdomar hos djuren på ett tidigt stadium och minska behovet av behandling. Tillgång i realtid till information om t.ex. solstyrka, markfuktighet, marknader och boskap gör att bönderna kan fatta bättre och snabbare beslut.

Det är vettigt att samarbeta om forskning och innovation på EU-nivå. Genom att lära av varandra i olika delar av EU kommer vi att utveckla bättre kunskaper och anta innovationer snabbare.

Vilket stöd kan bönderna förvänta sig från EU för att klara prissvängningar och marknads kriser?

Bönderna utsätts för stora risker och osäkra inkomster till följd av till exempel sjukdomsutbrott, skadegörare, oroliga marknader eller extremt väder. Kommissionen har alltid och kommer alltid att stötta bönderna, vilket framgår av de två senaste solidaritetspaketen på vardera 500 miljoner euro, men de allt vanligare riskerna kräver en mer systematisk strategi.

Jordbruket behöver en lämplig ram för riskhantering, som kombinerar stöd på EU-nivå med ländernas verktyg och instrument i den privata sektorn.

Till exempel kan möjligheten att införa ett sektorsspecifikt inkomststabiliseringsverktyg, med lägre trösklar för ersättning, göra det mer attraktivt för både bönder och myndigheter. En noggrann bedömning måste också göras för att se om det behövs nya verktyg eller typer av stöd. Samarbete mellan bönderna och längs livsmedelskedjan bör därför främjas, inklusive ömsesidighet och integrerade tjänster för riskdelningsändamål.

Vad ska EU-plattformen för riskhantering göra?

Lantbrukare och andra intressenter känner inte alltid till vilka riskhanteringsverktyg som finns och har begränsad erfarenhet av dem, vilket är den främsta orsaken till att de inte har fått tillräcklig spridning de senaste åren.

EU-plattformen för riskhantering ska samla alla berörda aktörer – bönder, myndigheter, forskningsinstitut och privata aktörer (t.ex. försäkringsbolag) – som kan dela med sig av sin kunskap och utbyta bästa praxis.

Kommissionens uppgift blir att underlätta processen och att ta fram en särskild webbplats för plattformen.

Det kommer också att finnas expertgrupper, paneler, seminarier och evenemang om olika riskhanteringsmetoder, t.ex. förlustberäkningar med hjälp av indexbaserade system. Plattformen kan dessutom komma att samla lokala privata eller offentliga initiativ om riskhantering och relevant arbete inom andra politikområden, t.ex. klimatanpassning och lantbruksmeteorologi.

Varför ska jordbrukspolitiken uppmuntra investeringar och hur kan

finansieringsinstrumenten stödja bönderna?

Jordbrukspolitiken behöver ett flexibelt investeringsverktyg för att stödja konkurrenskraft, innovation och klimatåtgärder och i slutändan bidra till ett hållbart jordbruk och en levande landsbygd. Att modernisera ett jordbruk, skaffa ny teknik och rusta upp bevattningssystem är åtgärder som kräver mycket pengar på en gång och som bönderna inte kan förväntas finansiera helt på egen hand. De offentliga medlen räcker inte för att täcka det ökande investeringsbehovet. Grova uppskattningar visar att det skulle behövas mellan 1,6 och 4,1 miljarder euro i jordbruksfinansiering för kortfristiga lån, och mellan 5,5 och 14,8 miljarder euro för långfristiga lån.

Finansieringsinstrument som lån, garantier och riskkapital kan underlätta tillgången till finansiering för de bönder (t.ex. småbrukare och nya aktörer) eller livsmedelsproducenter som har svårt att få finansiering för att starta eller utveckla sin verksamhet. Genom att man för samman EU-medel och privata medel får de en hävstångseffekt med ökade investeringsvolymerna.

MEMO/17/4842

Presskontakter:

[Daniel ROSARIO](#) (+ 32 2 295 61 85)

[Clemence ROBIN](#) (+32 2 29 52509)

För allmänheten: [Europe Direct](#) på telefon [00 800 67 89 10 11](#) eller via [e-post](#)